

De Russisch Orthodoxe Kerk

Geloven in Arnhem, deel 25

Deze ontdekkingsreis langs minder bekende kerkgenootschappen in onze stad eindigt vlakbij waar ze begon, aan de Amsterdamseweg. Schuin tegenover het gebouw van de Hersteld Apostolische Zendingkerk is op nummer 96 in een statig herenhuis sinds 1954 de Parochie Moeder Gods Bescherming gevestigd. Van buiten is dat alleen herkenbaar aan een houten Russisch kruis en een klein naambord op de gevel, je loopt er zomaar nietsvermoedend aan voorbij.

Op een druilerige herfstmorgen word ik er verwelkomd door kerkvoogd Mischa Rosanow, Nederlander met Russische roots. Zijn grootouders ontvluchtten in 1917 hun vaderland tijdens de revolutie, hun zoon kwam als landbouwkundige in Wageningen terecht en kleinzoon Mischa woont

als gepensioneerd technicus al een aantal jaren in Didam. Samen met een paar andere vrijwilligers vormt hij het kerkbestuur van deze Arnhemse parochie waarin de rijke traditie van het Oosters Orthodoxe Christendom wordt gekoesterd. De benedenverdieping van het gebouw is onderverdeeld in een sfeervolle kerkruimte, die tijdens de Corona periode prachtig werd opgeknapt en een ontvangstkamer, die ook als ontmoetingsplaats fungeert. Bezoekers van de vieringen (migranten, gemengd gehuwden, vluchtelingen) maken na afloop dankbaar gebruik van de gelegenheid om kennis te maken en wel en wee te delen.

De vieringen, die – gemiddeld een paar maal per maand plaatsvinden, worden geleid door priesters die niet zelden een forse reis moeten ondernemen want de ongeveer vijftien leden van de parochie kunnen onmogelijk een eigen voorganger onderhouden. In het verleden werden diensten zelfs geleid door een priester uit Moskou, tegenwoordig komt de voorganger meestal uit Brussel – met als bijkomend voordeel dat hij ook het Nederlands beheerst. De parochie beschikt ondanks haar bescheiden omvang nog over een klein koor – twee sopranen en twee bassen – en kan met een eigen ‘misdienaar’ ook de dienstdoende priester behulpzaam zijn. Dankzij de Brusselse priester wordt in de viering niet alleen Kerkslavisch maar ook de Nederlandse taal gebruikt.

De parochie kent een woelige geschiedenis. Ook dat hangt samen met de gevolgen van de scheiding die de revolutie van 1917 in de Russisch Orthodoxe Kerk teweeg bracht.

Vluchtelingen en migranten stichtten in het Westen een eigen kerk, de ‘Russisch-Orthodoxe Kerk in het Buitenland’, met een eigen patriarch in New York aan het hoofd. Na de val van het communisme kwam toenadering tot stand tussen Moskou (Patriarch Kyrill) en New York (Hilarion). Dat leidde tot een officieel contact in 2007, zonder dat daar een hereniging uit voortkwam; daarvoor zijn de cultuurverschillen te groot geworden. De verdeeldheid wordt ook zichtbaar door de aanwezigheid in ons land van een aantal parochies onder de vleugels van de Moskouse hiërarchie. De priesters en de kerkleden die in de loop der jaren aan de Arnhemse parochie verbonden waren, kenden ook wisselende vormen van betrokkenheid bij verschillende stromingen en voelden zich tot op vandaag soms verdeeld in hun sympathie voor de Moederkerk en het oorspronkelijke vaderland. Kerkvoogd Rosanow en zijn bestuur zijn beducht voor invloed en sturing die de zelfstandigheid en democratische besluitvorming in Arnhem tekort doen maar konden niet voorkomen dat de parochie enige tijd speelbal was in een richtingenstrijd. Maar op 14 oktober van dit jaar – de jaardag van de Naamgeefster van de parochie - werd feestelijk gevierd dat bisschop Irenei van Londen en West-Europa de Arnhemse kerk weer opnam in de gemeenschap van de Russisch-Orthodoxe Kerk in het Buitenland.

Nu de rust is teruggekeerd hoopt de Arnhemse parochie weer een eerbiedige plaats van cultus te kunnen zijn – en een gastvrije pleisterplaats voor migranten, bijwoners en nieuwkomers met een achtergrond in of affiniteit voor Rusland en de orthodoxe traditie van het christelijk geloof.

Kees Tinga

Meer informatie, waaronder een agenda met rooster van kerkdiensten, is te vinden op de fraaie website www.orthodox-arnhem.nl

(Met deze vijftiende aflevering eindigt de serie 'Geloven in Arnhem' die in het februari-nummer van 2019 begon. Het is de bedoeling dat een bundeling van alle afleveringen in januari 2022 in boekvorm wordt gepresenteerd – op de Nieuwjaarsreceptie van de Raad!)